

วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร
MUKDAHAN COMMUNITY COLLEGE

โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนแบบเบ็ดเสร็จ
และแม่นยำในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

โดย

วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร สถาบันวิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร

วาระการประชุม

- 1.รายละเอียดโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร ปีงบประมาณ 2563
2. หรือแนวทางการดำเนินงานโครงการ /แนวทางการร่วมมือ เช่น ข้อมูล การประสานหน่วยงาน/ผู้นำชุมชนใน พื้นที่การพิจารณาพื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย
- 3.โครงการนำร่องเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน **Pilot**

หน่วยบริหารและจัดการทุน

ด้านการพัฒนาระดับพื้นที่

ทุนวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่

ทุนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับขีด
ความสามารถในการแข่งขันของ
ผู้ประกอบการรายใหม่ ธุรกิจขนาด
จิ๋ว วิสาหกิจขนาดกลางและขนาด
ย่อม วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจ
เพื่อสังคมในระดับพื้นที่

ทุนพัฒนาชุมชน หรือท้องถิ่น
ให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ดี
ขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดี

แหล่งทุนวิจัย บพท. (สกว. เดิม)

แบบฟอร์มข้อเสนอโครงการวิจัย

เพื่อของบประมาณ ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
โครงการริเริ่มสำคัญ (Flagship Project) ปีงบประมาณ 2563

แพลตฟอร์ม (Platform) 4. หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.)

โปรแกรม (Program) P14 จัดความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ

โปรแกรมน้อย (Sub Program) -

แผนงานหลัก การพัฒนาพื้นที่เชิงบูรณาการแบบร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาคนจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ
กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

แผนงานย่อย-

ประเด็นริเริ่มสำคัญ (Flagship) ปัญหาความยากจนในจังหวัดมุกดาหาร

เป้าหมาย (Objective) แก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำในจังหวัดมุกดาหาร

ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ-หลัก (Key Result) งานวิจัยและพัฒนาเรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำในจังหวัดมุกดาหาร”

ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ-รอง (Key Result) 1) การเพิ่มขีดความสามารถและพัฒนาศักยภาพของคนจนให้สามารถปรับตัวอย่างมีภูมิคุ้มกันและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

2) การเพิ่มศักยภาพและโอกาสของคนจน

* ให้เลือกจากระบบ โดย

- ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ-หลัก (Key Result) สามารถเลือก KR ของ Objective ของ Program ที่เลือก
- ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ-รอง (Key Result) สามารถเลือก KR ภายใต้แพลตฟอร์มใดก็ได้

บริบท สถานการณ์
ปัญหาความยากจน กลไก
และการแก้ไขปัญหา
จังหวัดมุกดาหาร

วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร
สถาบันวิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร

สภาพการทำงานของผู้มีบัตรผู้มีรายได้น้อย

มาตรการพัฒนา “คุณภาพชีวิต” ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

หลักการ:

- ✓ วิเคราะห์และให้ความช่วยเหลือรายบุคคล
- ✓ ติดตามดูแลผู้มีรายได้น้อยต่ำกว่าปีละ 3 หมื่นบาททุกคน
- ✓ บูรณาการหน่วยงานรัฐเพื่อแก้ปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จ

การมีงานทำ:

จัดหางานที่เหมาะสม
และส่งเสริมการประกอบสัมมาชีพ

**การฝึกอาชีพ
และการศึกษา:**
ฝึกทักษะ ให้ความรู้
และทำให้เข้าถึงการศึกษา
อย่างเท่าเทียม

การเข้าถึงแหล่งเงินทุน
ในระบบ:
เข้าถึงสินเชื่อและ
แก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ
แบบบูรณาการ

การเข้าถึงสิ่งจำเป็นพื้นฐาน:

สนับสนุนให้เข้าถึงสิ่งจำเป็นในชีวิต เช่น ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน การออมเพื่อการเกษียณ เป็นต้น

บัตรผู้มีรายได้น้อย

ปัญหาความยากจนจังหวัด

มุกดาหาร

ตารางที่ 1 แสดงความก้าวหน้าการพัฒนาคณด้านรายได้ 10 จังหวัดที่มีรายได้น้อยที่สุด ปี พ.ศ. 2562

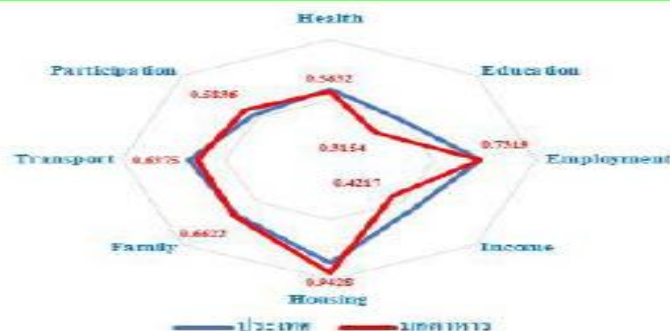
10 จังหวัด ที่มีความก้าวหน้าการพัฒนาคณด้านรายได้น้อยที่สุด								
ลำดับที่ (จาก 77 จังหวัดใน ประเทศ ไทย)	จังหวัด	ค่าดัชนี	จำนวนคนจน (TPMAP)					ภาพรวม
			สุขภาพ	ความ เป็นอยู่	การศึกษา	รายได้	การ เข้าถึง บริการ ภาครัฐ	
68	กาฬสินธุ์	0.4233	1,328	948	8,630	2,736	66	12,916 (1.82%)
69	มุกดาหาร	0.4217	1,117	2,837	487	613	16	4,567 (1.86%)
70	สกลนคร	0.4187	3,957	2,895	8,054	1,599	47	15,390 (2.05%)
71	ศรีสะเกษ	0.0175	6,123	5,263	22,208	6,010	94	35,950 (3.75%)
72	ยโสธร	0.4170	579	843	1,581	961	27	3,773 (0.94%)
73	สุรินทร์	0.4058	2,249	3,035	4,809	6,434	72	14,894 (1.68%)
74	ชัยนาท	0.4056	13	295	37	2,386	4	2,687 (1.12%)
75	แม่ฮ่องสอน	0.3808	2,143	6,441	14,095	2,970	22	20,924 (12.50%)
76	อำนาจเจริญ	0.3723	87	79	1,110	524	19	1,802 (0.73%)
77	ปัตตานี	0.3692	3,341	2,826	6,154	9,233	50	18,137 (3.93%)
	รวม		20,937	25,462	67,165	33,466	417	131,040

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2562:25)

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI)

เป็นดัชนีที่สะท้อนความก้าวหน้า การพัฒนาคน ในระดับจังหวัดของประเทศไทย โดยกรอบแนวคิดการพัฒนาคน มีความครอบคลุมการมีสุขภาพที่ดี มีการศึกษา มีชีวิตการทำงาน มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นในชุมชนที่มีความปลอดภัยมีการคมนาคมที่สะดวกปลอดภัย และเข้าถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี ซึ่งทำให้คนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขหรือมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ดัชนีความก้าวหน้าของคนมุกดาหารในภาพรวม ปี 2558 2560 และ 2562 มีค่าต่ำกว่าดัชนีรวมระดับประเทศ โดยปี 2562 มีค่าดัชนีเท่ากับ 0.5796 ขณะที่ระดับประเทศเท่ากับ 0.6219 อยู่ที่อันดับที่ 17 จาก 77 จังหวัด เมื่อพิจารณาดัชนีรายมิติจะพบว่า ดัชนีที่มีค่าต่ำกว่าภาพรวมของจังหวัดมี 3 มิติ ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา และด้านรายได้

ที่อยู่อาศัยและการดำรงชีพ

0.9428

อันดับ 26 ประเทศ

ชีวิตการทำงาน

0.7319

อันดับ 22 ประเทศ

ชีวิตครอบครัวและชุมชน

0.6622

อันดับ 25 ประเทศ

การคมนาคมและการสื่อสาร

0.6375

อันดับ 61 ประเทศ

การมีส่วนร่วม

0.5836

อันดับ 23 ประเทศ

เพิ่มขึ้น

ปี 2560 = 0.5636

HAI

0.5796

อันดับ **57** ประเทศ

สุขภาพ

0.5632

อันดับ 44 ประเทศ

การศึกษา

0.3154

อันดับ 65 ประเทศ

รายได้

0.4217

อันดับ 69 ประเทศ

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติและสำนักงานสถิติจังหวัดมุกดาหาร

วัตถุประสงค์	ข้อมูล/เครื่องมือ	ภาคีความร่วมมือ
การค้นหาและยืนยัน คนจนเป้าหมาย	ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (แบบ กชช. 2 ค.)	- กรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน, อสม. - พัฒนาการ, นักพัฒนาชุมชน
การระบุปัญหา/ความ ต้องการ	ข้อมูลพื้นฐานครัวเรือน (แบบ จปฐ.)	- กรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน, อสม. - พัฒนาการ, นักพัฒนาชุมชน
การค้นหาสาเหตุ/เงื่อนไข/ ฐานทุนการดำรงชีพ	ข้อมูลทุนเพื่อการดำรงชีพ 5 มิติ 4 ระดับ (แบบสอบถามโครงการ ฯ)	- กรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน, อสม. - พัฒนาการ, นักพัฒนาชุมชน
การออกแบบโครงการ	ข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ คนจนเป้าหมาย (workshop)	- คนจนเป้าหมาย, หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน/ ประชาสังคมที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
การดำเนินการแก้ไข/ติดตาม ประเมินผล	โครงการขับเคลื่อนการพัฒนา/แก้ไข ปัญหาความยากจน	- คนจนเป้าหมาย, หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน/ ประชาสังคมที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

คำดัชนี ★
5 มิติ ▾

ข้อมูลประจำปี
2562 ▾

จังหวัด
มุกดาหาร ▾

อำเภอ
ทุกอำเภอ ▾

ดาวน์โหลดข้อมูลชุดนี้

เรียงตามตัวอักษร

เรียงตามสัดส่วนคนจน

เรียงตามจำนวนคนจน

ภาพรวมคนจนในปี 2562 มุกดาหาร

คนจน 4,567 คน

จากประชากรสำรวจ 245,850 คน

ดาวสูง
สัดส่วนคนจนน้อย

ดาวต่ำ
สัดส่วนคนจนมาก

ตารางที่ 1 คนจนเป้าหมายจังหวัดมุกดาหาร แยกตาม 7 อำเภอ จำนวน 4,567 คน มีดังนี้

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนคนจนตาม TPMAP (คน)
1.	เมืองมุกดาหาร	217
2.	คำชะอี	533
3.	ดงหลวง	3,292
4.	ดอนตาล	485
5.	หนองสูง	2
6.	นิคมคำสร้อย	29
7.	หว้านใหญ่	9

หมายเหตุ : คนจน 1 คน สามารถยากจนได้มากกว่า 1 ตำบล

ที่มา: <https://www.tpmmap.in.th/2562/4901>

คำดัชนี ★ 5 มิติ ▼

ข้อมูลประจำปี 2562 ▼

จังหวัด มุกดาหาร ▼

อำเภอ อ.ดงหลวง ▼

ตำบล ทุกตำบล ▼

ดาวน์โหลดข้อมูลชุดนี้

เรียงตามตัวอักษร | เรียงตามสัดส่วนคนจน | เรียงตามจำนวนคนจน

ภาพรวมคนจนในปี 2562 อ.ดงหลวง มุกดาหาร

คนจน 3,292 คน
จากประชากรสำรวจ 31,289 คน

ดาวสูง สัดส่วนคนจนน้อย

ดาวต่ำ สัดส่วนคนจนมาก

ค่าดัชนี ★ 5 มิติ ▾ |
 ข้อมูลประจำปี 2562 ▾ |
 จังหวัด มุกดาหาร ▾ |
 อำเภอ อ.ดงหลวง ▾ |
 ตำบล ทุกตำบล ▾

ดาวน์โหลดข้อมูลชุดนี้

จำนวนคนจนใน

อ.ดงหลวง มุกดาหาร

"คนจนเป้าหมาย" ใน อ.ดงหลวง มุกดาหาร คือ คนจนที่ต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วน เนื่องจากเป็นคนที่ได้รับการสำรวจว่าจน (survey-based) จาก [ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน \(จปฐ.\)](#) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และยังมีมาลงทะเบียนว่าจนอีกด้วย (register-based) จาก [ข้อมูลผู้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ](#) กระทรวงการคลัง [อ่านเพิ่มเติม](#)

ครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ (จปฐ)

9,258

ครัวเรือนยากจน (จปฐ)

2,227

คนที่ได้รับการสำรวจ (จปฐ)

31,289

คนยากจน (จปฐ)

7,207

"คนจนเป้าหมาย" คือคนจน (จปฐ) ที่ไปลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ

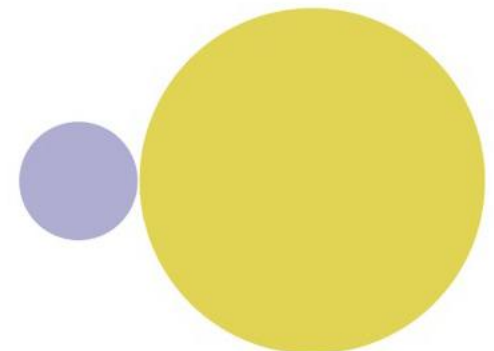
3,292

สัดส่วนคนจนเป้าหมาย ใน อ.ดงหลวง มุกดาหาร

สัดส่วน"คนจนเป้าหมาย" คือ จำนวน"คนจนเป้าหมาย" หรือ จำนวนคนจน (จปฐ.) ที่ไปลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ เทียบร้อยละกับจำนวนคนที่ได้รับการสำรวจจปฐ. ทั้งหมด [อ่านเพิ่มเติม](#)

สัดส่วนคนจนเป้าหมาย

10.52%

ค่าดัชนี ★
5 มิติ

ข้อมูลประจำปี
2562

จังหวัด
มุกดาหาร

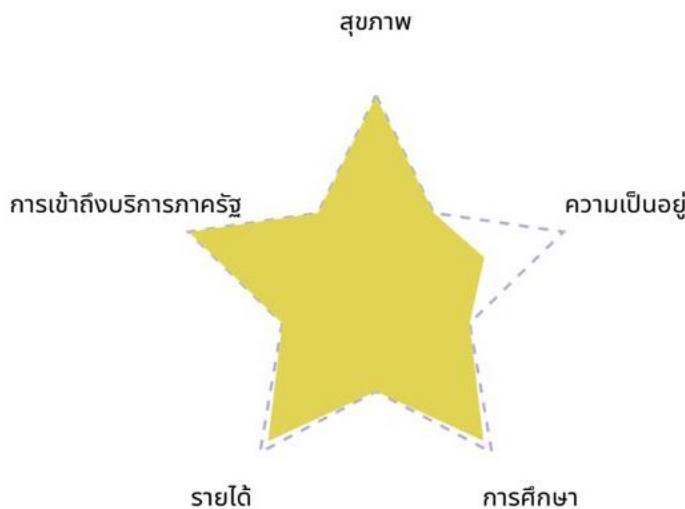
อำเภอ
อ.ดงหลวง

ตำบล
ทุกตำบล

ดาวโหลดข้อมูลชุดนี้

ความยากจนสามารถวัด ได้ 5 มิติ

ความยากจนสามารถวัดได้จากดัชนีความยากจนหลายมิติ หรือ ดัชนี MPI (Multidimensional Poverty Index) ที่พิจารณาจาก 5 มิติ ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความเป็นอยู่ ด้านการศึกษา ด้านรายได้ และด้านการเข้าถึงบริการรัฐ โดยที่คนจน 1 คน มีปัญหาได้มากกว่า 1 ด้าน [อ่านเพิ่มเติม](#)

ดาวแสดงความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ
ใน อ.ดงหลวง มุกดาหาร

★ คนจนสุขภาพ
29

★ คนจนความเป็นอยู่
2,780

★ คนจนการศึกษา
477

★ คนจนรายได้
457

★ คนจนการเข้าถึงบริการภาครัฐ
14

พื้นที่ดาวรุ่ง

พื้นที่ที่มีพัฒนาการสูงสุด

พื้นที่เป้าหมาย

ลำดับ ★
5 มิติ

ข้อมูลประจำปี
2562

จังหวัด
มุกดาหาร

อำเภอ
อ.ดงหลวง

ตำบล
ต.กกตูม

ดาวน์โหลดข้อมูลชุดนี้

เรียงตามตัวอักษร

เรียงตามสัดส่วนคนจน

เรียงตามจำนวนคนจน

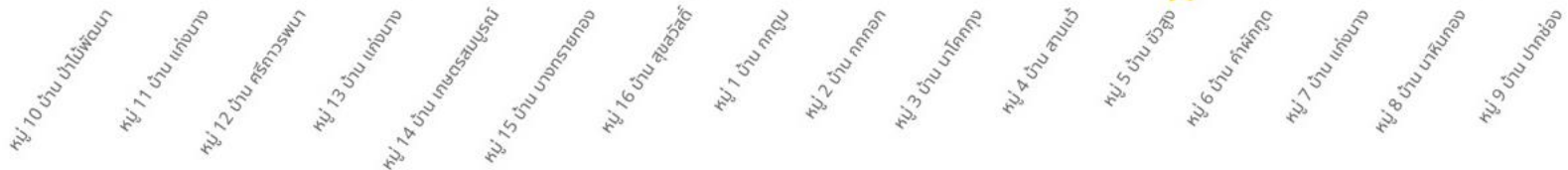
ภาพรวมคนจนในปี 2562 ต.กกตูม อ.ดงหลวง มุกดาหาร

คนจน 2,192 คน

จากประชากรสำรวจ 7,417 คน

ดาวสูง
สัดส่วนคนจนน้อย

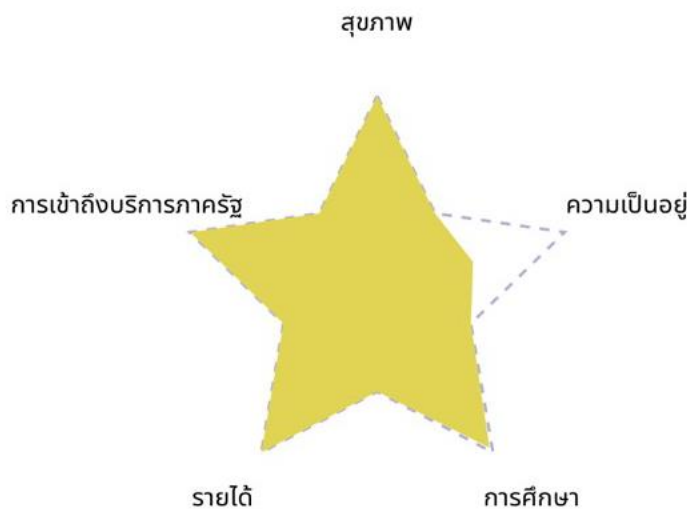
ดาวต่ำ
สัดส่วนคนจนมาก

จปฐ. ทั้งหมด [อ่านเพิ่มเติม](#)

ความยากจนสามารถวัด ได้ 5 มิติ

ความยากจนสามารถวัดได้จากดัชนีความยากจนหลายมิติ หรือ ดัชนี MPI (Multidimensional Poverty Index) ที่พิจารณาจาก 5 มิติ ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความเป็นอยู่ ด้านการศึกษา ด้านรายได้ และด้านการเข้าถึงบริการรัฐ โดยที่คนจน 1 คน มีปัญหาได้มากกว่า 1 ด้าน [อ่านเพิ่มเติม](#)

ดาวแสดงความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ
ใน ต.ภกตุม อ.ดงหลวง มุกดาหาร

★ คนจนสุขภาพ
3

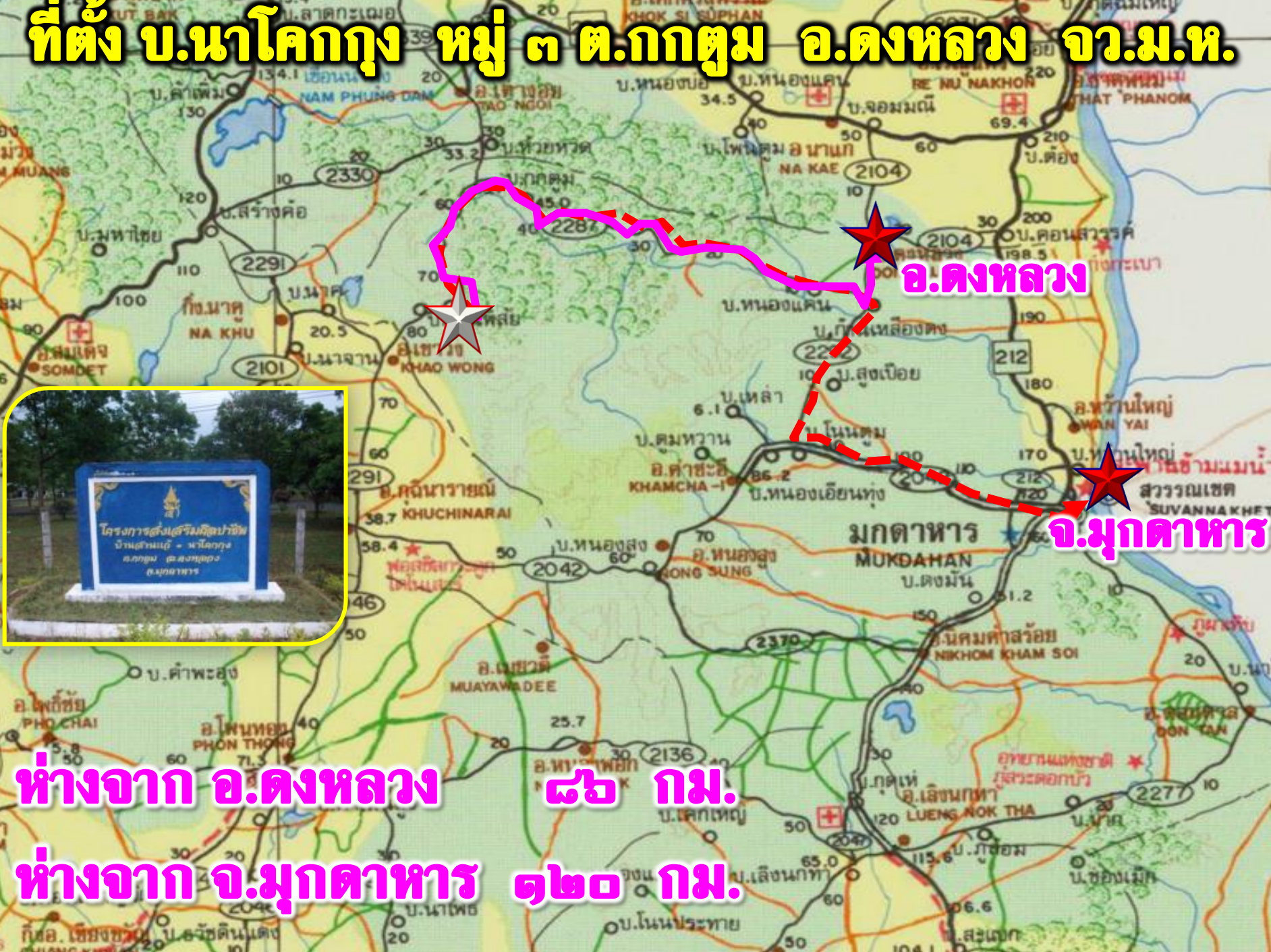
★ คนจนความเป็นอยู่
2,141

★ คนจนการศึกษา
130

★ คนจนรายได้
4

★ คนจนการเข้าถึงบริการภาครัฐ
14

ที่ตั้ง บ.นาโคกภู หมู่ ๓ ต.กกตูม อ.ดงหลวง จ.ม.ห.

ห่างจาก อ.ดงหลวง ๘๖ กม.

ห่างจาก จ.มุกดาหาร ๑๒๐ กม.

พระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริ เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน และ 5 กรกฎาคม 2537 กับเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน และเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2537 ได้มีพระราชกระแสกับ นายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการ กปร. สรุปความว่า... “ให้พิจารณาวางโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำบางทรายตอนบน อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร และพัฒนาอาชีพของราษฎรด้านการเกษตรกรรม ด้านศิลปาชีพ ด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารอีกด้วย ในลักษณะการพัฒนาพื้นที่แบบเบ็ดเสร็จ รวมทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำให้พิจารณาจัดดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยพุก อ่างเก็บน้ำห้วยหอย พร้อมระบบส่งน้ำเพื่อจัดหาน้ำให้ราษฎรบ้านปากช่อง และบ้านหินกอง ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร สำหรับอุปโภค บริโภค และ

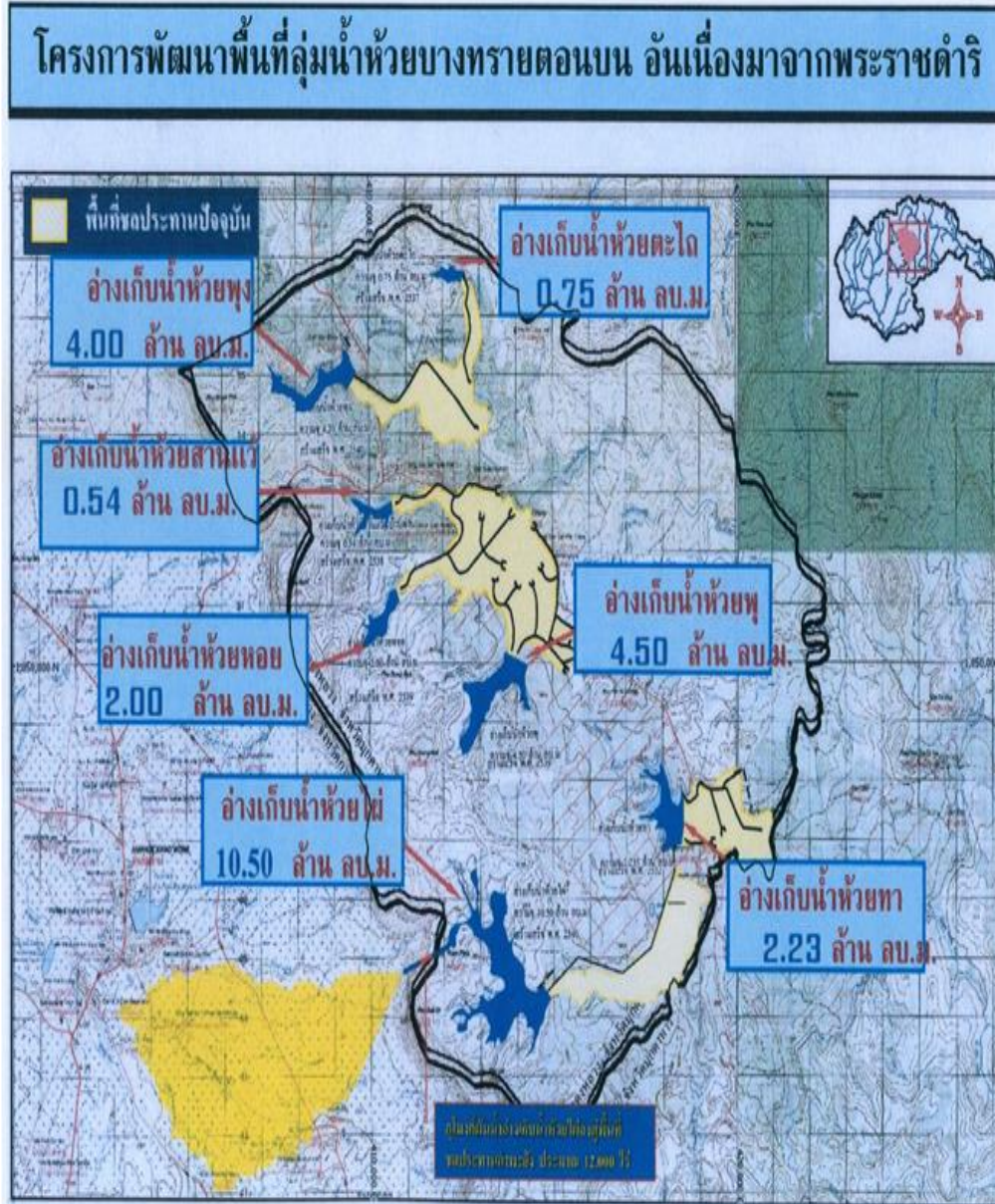

โครงการส่งเสริมศิลปาชีพ บ้านสถานแว้ - นาโคกกุง

ประวัติความเป็นมา

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จ ฯ
เยี่ยมราษฎร ณ สำนักสงฆ์ภูผาผึ้ง เมื่อ ๔ มิ.ย.๓๕

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

❖ พื้นที่
184,000 ไร่

❖ ประชากร
9,278 คน

❖ 3,388
ครัวเรือน

❖ 11 หมู่บ้าน ต.กก
ตุ้ม อ.ดงหลวง

❖ บ้านชั่วคราว จนสุด

❖ 3 หมู่บ้าน ต.บ้าน
ค้อ อ.คำชะอี

อาชีพที่ 1 การปลูกพืชเศรษฐกิจ)+IDP

ต้นไม้ 58 ชนิด
เป็นหลักทรัพยากรค่าประกันได้

รายชื่อต้นไม้ 58 ชนิด

สัก	พะยอม	ปับ	หว่า
พยูง	ตะเคียนทอง	ตะแบกนา	จามจุรี
ชิงชัน	ตะเคียนหิน	เสลา	พลับพลา
กระซึก	ตะเคียนชันตาแมว	อินทนิลน้ำ	กันเกรา
กระพี้เขาควาย	ไม้สกุลยาง	ตะแบกเลือด	กะทิงใบใหญ่
สาร	สะเดา	นากบุด	หลุมพอ
แดง	สะเดาเทียม	ไม้สกุลจ่าปี	กฤษณา
ประดู่ป่า	ตะกู	แคนา	ไม้หอม
ประดู่บ้าน	ยมหิน	กัลปพฤกษ์	เทพทวาร
มะค่าโมง	ยมหอม	ราชพฤกษ์	ฝาง
มะค่าแต้	นางพญาเสือโคร่ง	สุพรรณิการ์	ไฟทุกชนิด
เคี่ยม	บนทรี	เหลืองปรีดิมาธ	ไม้สกุลมะม่วง
เคี่ยมคะนอง	สิตบรรณ	มะหาด	ไม้สกุลทุเรียน
เต็ง	ต้นเบ็ดทะเล	มะขามป้อม	มะขาม

Dongluang coffee

บริษัท ห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด

Central Laboratory (Thailand) Co.,Ltd.

สาขาขอนแก่น : 117/4 หมู่ 14 ถนนมิตรภาพ ตำบลโนนเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 ประเทศไทย
Khon Kaen Branch : 117/4 Moo 14 Mitraparb Road, Nai Muang, Muang, Khon Kaen 40000 Thailand
Tel : (66) 0 4324 7704-7 Fax : (66) 0 4324 7703
<http://www.centrollabthai.com>

วันที่ออก : 24 มกราคม 2561

เลขที่รายงาน : TRKK61/00855

หน้า : 1/1

ใบรายงานผลการทดสอบ

วันที่รับตัวอย่าง	06 มกราคม 2561
วันที่ทดสอบ	08 มกราคม 2561 - 24 มกราคม 2561

ผลการทดสอบ

รายการทดสอบ	ผลการทดสอบ	หน่วย	LOD	วิธีทดสอบอ้างอิง
Caffeine ©	1.08	g/100g	-	In-house method based on Compendium of Method for Food Analysis (2003), p. 1-15 to p.1-17

หมายเหตุ : © เป็นผลทดสอบที่ได้จากห้องปฏิบัติการรับเหมาช่วง

(นางสาวศุภรี อินทร์ชะมาต)
ลงนามแทนผู้อำนวยการห้องปฏิบัติการ
สาขาขอนแก่น

อาชีพที่ 2 การแปรรูปสินค้าทางการเกษตร (แก้วมังกร) +IDP

อาชีพที่ 3 การแปรรูปสินค้าการเกษตร (กล้วยฉาบ)+IDP

อาชีพที่ 3 การแปรรูปสินค้าการเกษตร (เบอเกอร์)

ศึกษาดูงาน จ.เลย

รายละเอียดโครงการฯ

การ”ขจัดยากจน” แบบพุ่งเป้าของจีน

- เป้าหมาย
- ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
  - สร้างความรุ่งเรืองของชาติ

ระดับเมือง/จังหวัด

- บรรจุ “ขจัดยากจน” เป็นวาระชาติ
- กำหนด เป้าหมาย “ระดับพื้นที่” ให้สอดคล้องกับนโยบาย
- ปรับปรุง บริการภาครัฐให้เอื้อ
- ริเริ่ม การร่วมมือ แบบ “ประสานสมทบ” ทั้งรัฐ-ธุรกิจเอกชน-ประชาสังคม ฯลฯ

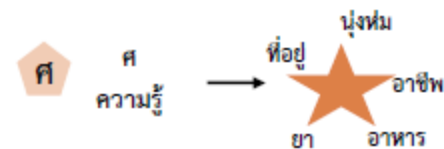

ระดับชุมชน

- ทีมสนับสนุน “วิชาการ” เข้าคลุกคลี
- แก้ปัญหา เน้น “รายประเด็น”
- สร้าง “รูปธรรมการแก้ไขปัญหา” เป็นกรณีตัวอย่าง
- ใช้วิทย์-เทคโนโลยี นำ เพื่อแก้ปัญหา
- เสริมด้วย อุตสาหกรรม-เชิงระบบ → E-commerce
- ระดมทรัพยากร-บรรเทาความยากจน

- พัฒนาระบบสาธารณสุขโลก ติดตาม วัตถุประสงค์
- ระบุตัวตนชัดเจน-ทำ profile
- วิเคราะห์-ส่งเสริมขีดความสามารถ
- พัฒนาทักษะ “ผู้ประกอบการ” จัดทำ “แผนธุรกิจ”

Household

Unit of operation

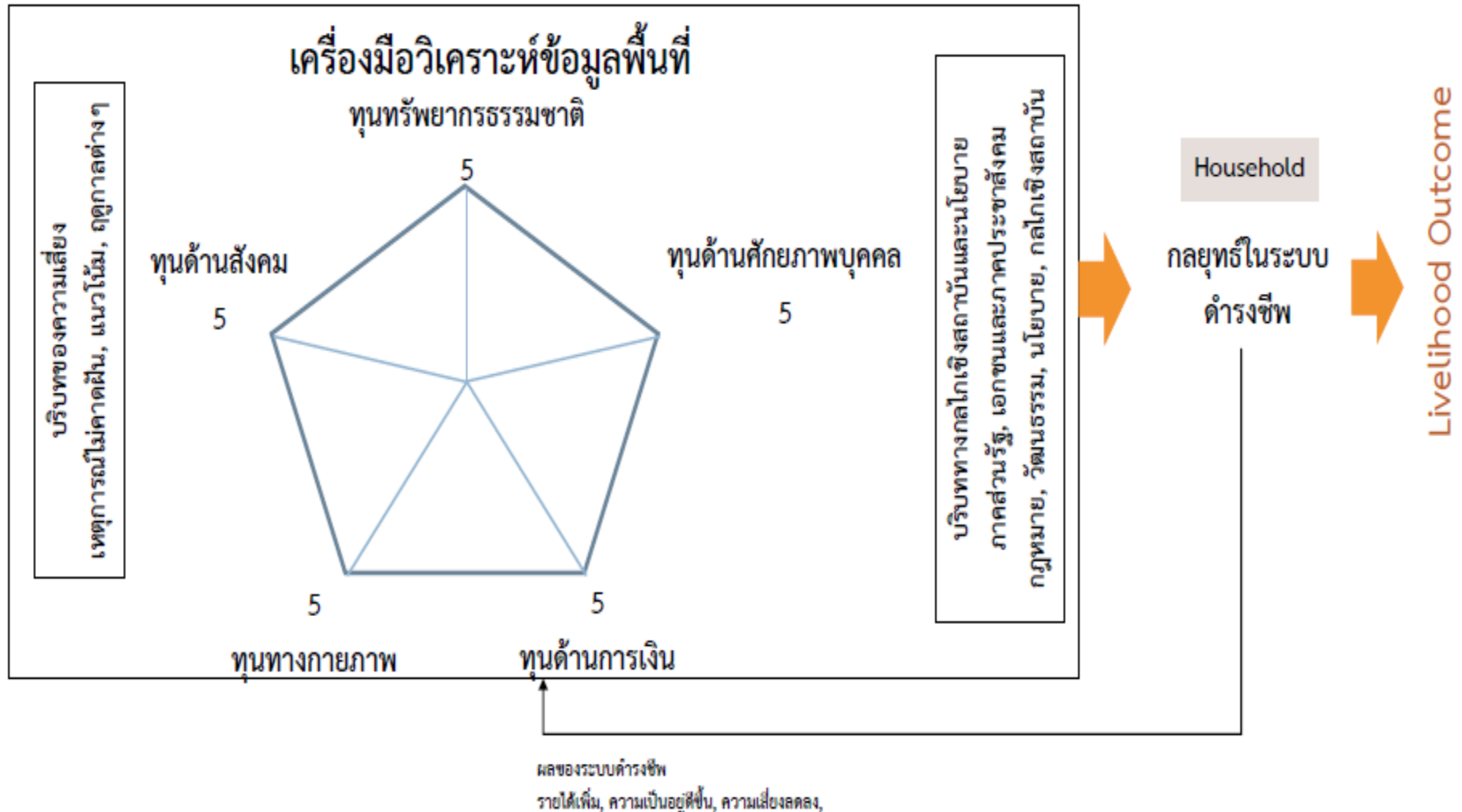

Figure 3: The DFID Sustainable Rural Livelihoods framework (after Carney, 1999) ความมั่นคงทางอาหารที่ขึ้น, มีการใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติแบบยั่งยืนมากขึ้น

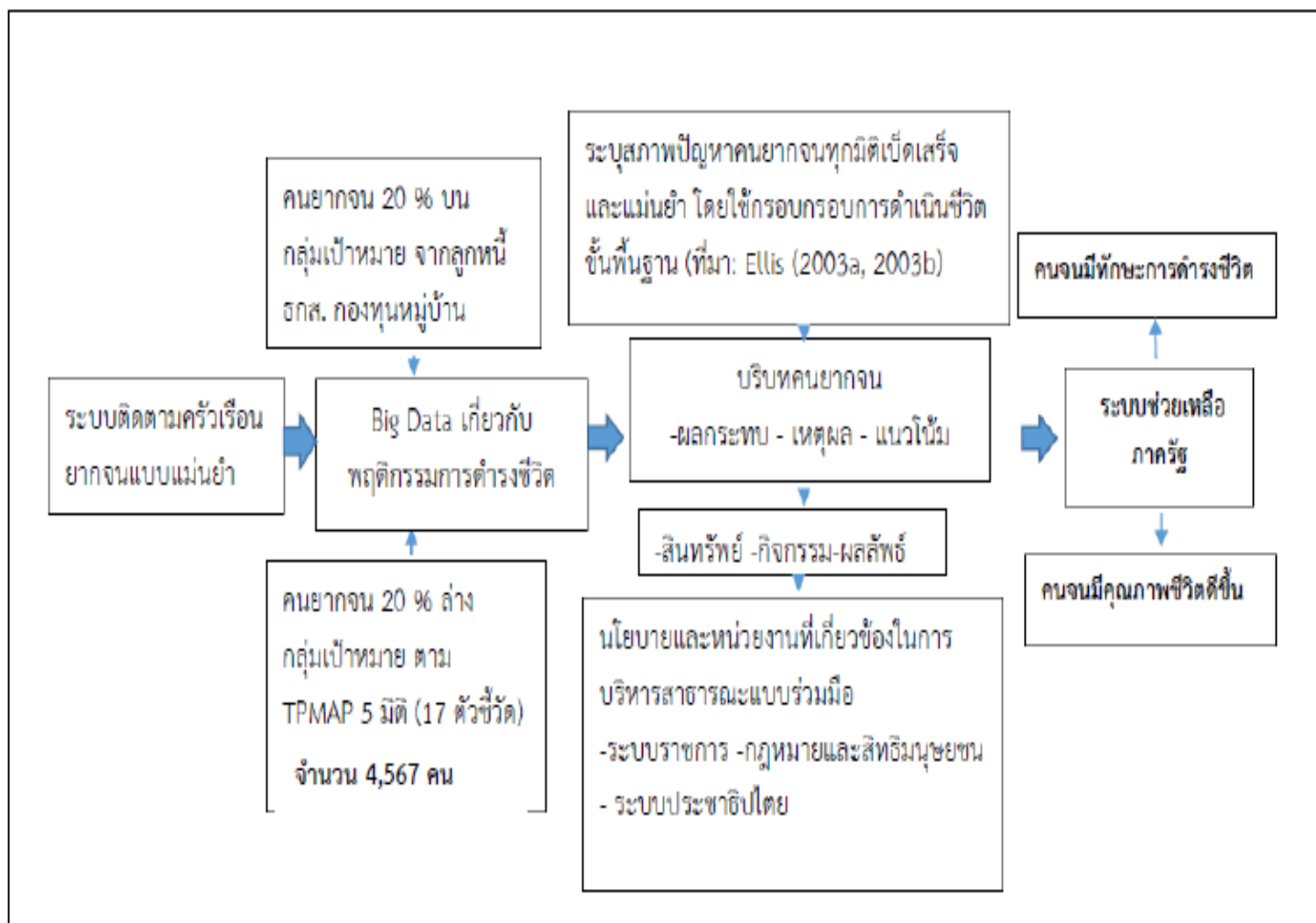

โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจน
แบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร
ปี พ.ศ. 2563

3.วัตถุประสงค์การวิจัย (ระบุเป็นข้อ)

1. สนับสนุนการจัดทำระบบข้อมูลความยากจน และติดตามการช่วยเหลือในการแก้ปัญหาความยากจนของจังหวัดมุกดาหาร
2. เพื่อออกแบบกลไก กระบวนการวิจัย และเครื่องมือในการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อสนับสนุนการทำงานช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความยากจนของจังหวัดมุกดาหาร
3. ติดตาม วิเคราะห์ ข้อมูลคนจน และหนุนเสริมกลไกพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของจังหวัดมุกดาหาร
4. สังเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ระดับครัวเรือน และการทำงานเชิงพื้นที่แก้ไขปัญหาความยากจนจังหวัดมุกดาหาร เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเชิงพื้นที่

4. กรอบการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. แนวคิด ทฤษฎี และสมมติฐานงานวิจัย

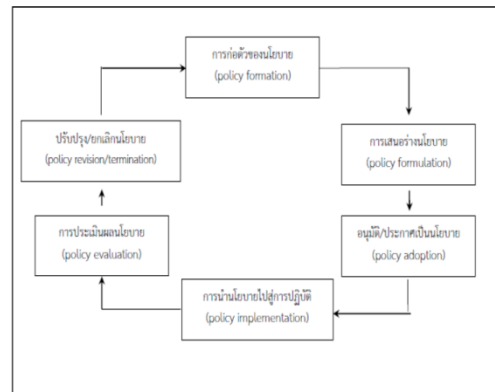
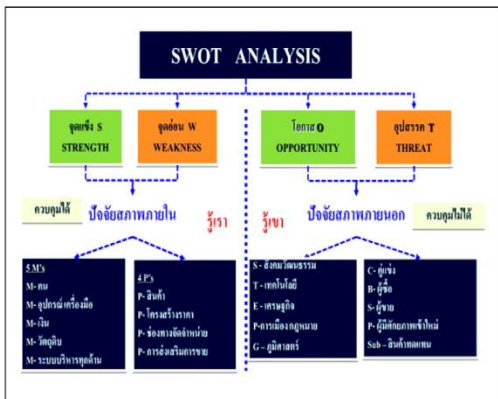
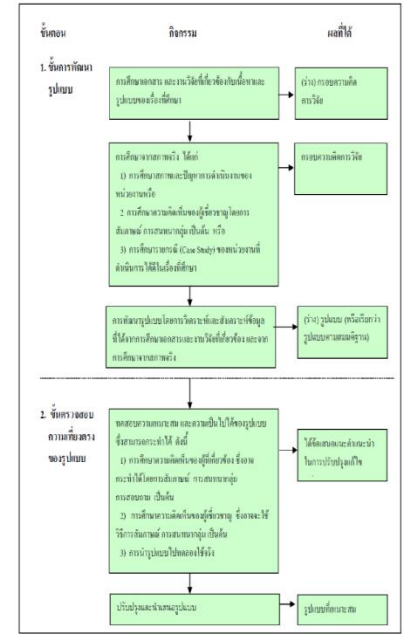
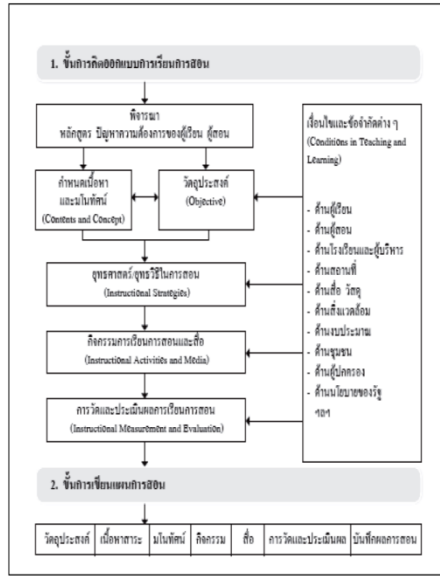
5.1 แนวคิดการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้

5.2 การวิเคราะห์ศักยภาพชุมชน (SWOT Analysis)

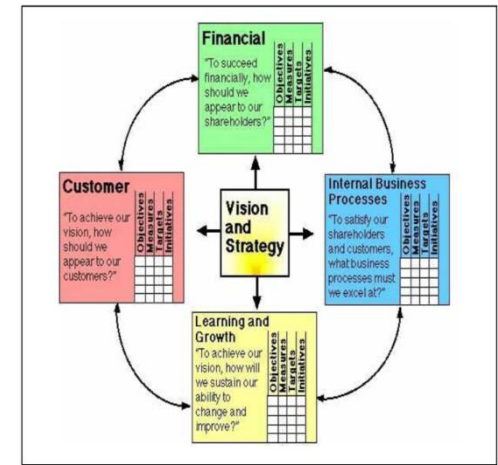
5.3 แนวคิดการบริหารสาธารณะแบบร่วมมือ

5.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ

5.5 แนวคิดการประเมินประสิทธิผลการเรียนรู้ (BSC)

ภาพที่ 7 กระบวนการนโยบาย

ภาพที่ 10 Balance Scorecard Model
ที่มา : Kaplan, R. S. and Norton, D. P. (2001:124-125)

ตารางที่ 1 คนจนเป้าหมายจังหวัดมุกดาหาร แยกตาม 7 อำเภอ จำนวน 4,567 คน มีดังนี้

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนคนจนตาม TPMAP (คน)
1.	เมืองมุกดาหาร	217
2.	คำชะอี	533
3.	ดงหลวง	3,292
4.	ดอนตาล	485
5.	หนองสูง	2
6.	นิคมคำสร้อย	29
7.	หว้านใหญ่	9

มิติความยากจน	ค่าน้ำหนัก	ตัวชี้วัด (จุด)
สุขภาพ	1/5	- น้ำหนักเด็กแรกเกิด - กินอาหารถูกสุขลักษณะ - ใ้ชยาเพื่อบำบัด - การออกกกำลังกาย
ความเป็นอยู่	1/5	- บ้านมั่นคง - คริวเรือนมีน้ำสะอาด - คริวเรือนมีน้ำใช้พอเพียง - บ้านเรือนเป็นระเบียบเรียบร้อย
การศึกษา	1/5	- เด็กก่อนวัยเรียนได้รับการดูแล/ การเตรียมพร้อม - เด็กได้รับการศึกษาภาคบังคับ - เด็กเรียนจบ ม.3 ได้เรียนต่อ ม.4 - ผู้ใหญ่อ่านออกเขียนได้
การเงิน/รายได้	1/5	- คนอายุ 15-59 ปีมีอาชีพมีรายได้ - คนอายุ 60 ขึ้นไป มีอาชีพมีรายได้ - รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีเกินเกณฑ์
การเข้าถึงบริการรัฐ	1/5	- ผู้สูงอายุได้รับการดูแลจากรัฐ - ผู้พิการได้รับการดูแลจากรัฐ

7. แผนการดำเนินงานวิจัย

ตารางที่ 3 แผนการดำเนินงานวิจัย

แนวคิด R&D	แผนการดำเนินการวิจัย/ รายการกิจกรรมตามรายละเอียดงบประมาณ	ระยะเวลา การดำเนินการ	งบประมาณ การดำเนินรายการกิจกรรม เฉพาะค่าตอบแทน/ค่าใช้สอย
ระยะที่ 1 วิจัย R1	กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาทีมงาน เครือข่ายความร่วมมือระบบและกลไกการทำงานในพื้นที่ฯ/รายการตามรายละเอียดงบประมาณที่ 1-2 ในตารางที่ 4	พ.ค. 2563	201,800
ระยะที่ 2 พัฒนา D1	กิจกรรมที่ 2 สืบค้นข้อมูล ปัญหา ศักยภาพและวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพเดิมของข้อมูลปัญหาความยากจนในพื้นที่ (กลุ่มเป้าหมาย)/รายการตามรายละเอียดงบประมาณที่ 3-5 ในตารางที่ 4	มิ.ย. 2563	1,609,200
ระยะที่ 3 วิจัย R2	กิจกรรมที่ 3 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ภาวะความยากลำบากของครัวเรือนเป้าหมาย/รายการตามรายละเอียดงบประมาณที่ 6-11ในตารางที่ 4	ก.ค. 2563- ธ.ค. 2563	936,350
ระยะที่ 4 พัฒนา D2	กิจกรรมที่ 4 การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน/รายการตามรายละเอียดงบประมาณที่ 12 -15 ในตารางที่ 4	ม.ค. 2564 -ก.พ. 2564	344,775
ระยะที่ 5 พัฒนา D3	กิจกรรมที่ 5 การรายงานผลการวิจัยและพัฒนา/รายการตามรายละเอียดงบประมาณที่ 16-21 ในตารางที่ 4	มี.ค.2564- เม.ย.2564	861,500

หมายเหตุ รายละเอียดรายการเบิกจ่ายให้ดูตารางรายละเอียดงบประมาณ ในตารางที่ 4

ลำดับที่	ปีงบประมาณ	ชื่อหน่วยงาน/ บริษัท	แนวทางร่วม ดำเนินการ	การร่วมลงทุนใน รูปแบบตัวเงิน (in-cash) (บาท)	การร่วมลงทุนใน รูปแบบอื่น (in-kind)	รวม
1	2563	ส่วนราชการใน จังหวัดมุกดาหาร	ร่วมดำเนินการ ทุกขั้นตอนแบบ ร่วมมือ	-	ร่วมดำเนินการ ทุกขั้นตอนแบบ ร่วมมือ	-
2	2563	ภาคประชาสังคม	สะท้อนข้อมูล	-	สะท้อนข้อมูล	-

12. ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบจากงานวิจัยที่สอดคล้องกับ OKR (Output/Outcome/Impact)

ระยะเวลา	กิจกรรม	Output
เดือนที่ 2	<p>ระยะที่ 1 การพัฒนาทีมงาน เครือข่ายความร่วมมือ ระบบและกลไกการทำงาน</p> <p>ระยะที่ 2 สำรวจข้อมูล ปัญหา ศักยภาพ และวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพเดิมของข้อมูล ปัญหาความยากจนในพื้นที่ (กลุ่มเป้าหมาย)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Review แนวทางการแก้ไข ปัญหา ศักยภาพระดับจังหวัด - พัฒนารอบการวิเคราะห์ในพื้นที่ - ออกแบบกลไก กระบวนการ เครื่องมือการทำงานในพื้นที่ - การ monitor ข้อมูลและ movement การแก้ไขปัญหาความยากจนของพื้นที่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ แนวคิดการแก้ไขปัญหาความยากจนในจังหวัด รวมถึง crisis management ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความยากจน 2. เครื่องมือ และวิธีการเก็บข้อมูลร่วมกัน 3. กลไก และทีมงานที่จะทำงานร่วมกันระหว่างภาคส่วนจังหวัด ได้แก่ ภาคราชการ ภาคชุมชน ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4. ได้ทีมพื้นที่ที่มีพร้อมในการทำงานภาคสนามด้านการวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงคุณภาพ และ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
เดือนที่ 8	<p>ระยะที่ 3 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ภาวะความยากลำบากของครัวเรือนเป้าหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - สรุปรายชื่อและจัดทำภาพ 5 มิติ (ทรัพยากร ศักยภาพบุคคล การเงิน ที่อยู่ อาศัยและสังคม) ของการวิเคราะห์เพื่อ matching Demand-Supply 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อมูลต้นทางของปัญหาความยากจน 2. เครื่องมือแก้จนที่เชื่อมโยงกับ Demand-Supply
เดือนที่ 12	<p>ระยะที่ 4 การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน</p> <p>ระยะที่ 5 การรายงานผลการวิจัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Model แก้ปัญหาความยากจนของจังหวัดมุกดาหาร - ข้อเสนอการพัฒนายุทธศาสตร์จังหวัด - ข้อเสนอเชิงนโยบาย ที่เชื่อมโยงกับแผนจังหวัด

หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.)

319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 14 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

ที่ อว.6204/235

29 เมษายน 2563

เรื่อง การเปิดบัญชีธนาคารและผู้มีอำนาจในการลงนามสัญญารับทุนวิจัยของหน่วยรับงบประมาณ/ผู้รับทุนวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. รายชื่อโครงการที่ผ่านการพิจารณาทุนการวิจัยภายใต้สังกัดของท่าน
  2. แบบฟอร์มขอข้อมูลการเปิดบัญชีธนาคารของหน่วยรับงบประมาณ/ผู้รับทุนวิจัย
  3. แบบฟอร์มผู้มีอำนาจในการลงนามสัญญารับทุนวิจัย
  4. คู่มือการบริหารจัดการโครงการวิจัยและนวัตกรรม บพท.

หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) สำนักงานสถาบันนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) มีความยินดีที่จะแจ้งให้ทราบว่า บพท. ได้พิจารณาอนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัยให้กับนักวิจัยภายใต้สังกัดของท่าน ซึ่งอยู่ระหว่างการปรับแก้ไขข้อเสนอโครงการเพื่อจัดทำสัญญา รายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

ในการนี้เพื่อเตรียมการรองรับงบประมาณอุดหนุนการวิจัยจาก บพท. ที่จะส่งตรงไปยังหน่วยงานของท่าน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด บพท. จึงขอเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

1. เปิดบัญชีธนาคารในนามหน่วยงานของท่านเพื่อรับงบประมาณอุดหนุนการวิจัยจาก บพท. โดยเฉพาะ ทั้งนี้ขอให้ระมัดระวังการเบิกจ่ายและปะปนเงินอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับโครงการที่ได้รับทุนจาก บพท. และมีเงื่อนไขการส่งจ่ายไม่น้อยกว่าสองในสาม โดยต้องเป็นบุคคลที่หัวหน้าหน่วยงานผู้รับทุนมอบหมายให้รับผิดชอบในการบริหารจัดการงบประมาณและการติดตามโครงการวิจัย
2. กรอกรายละเอียดของบัญชีธนาคารของหน่วยรับงบประมาณ/ผู้รับทุนวิจัย ตามรายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 พร้อมสำเนาหน้าบัญชีธนาคารแนบมาให้ บพท. จำนวน 1 ฉบับ
3. ขอให้หน่วยงานของท่านแจ้งชื่อผู้มีอำนาจลงนามในสัญญารับทุนวิจัย รายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วย 3 จำนวน 1 ฉบับ

อนึ่ง งบประมาณการวิจัยและนวัตกรรมที่สนับสนุนจากหน่วย บพท. ให้ใช้ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อกำหนด แนวปฏิบัติของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยอนุโลม รายละเอียดตามคู่มือการบริหารจัดการโครงการวิจัยและนวัตกรรม สิ่งที่ส่งมาด้วย 4

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการจัดส่งข้อมูลข้างต้นทางอีเมล pmu.aunit@gmail.com ภายในวันที่ 14 พฤษภาคม 2563 พร้อมทั้งจัดส่งทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) เลขที่ 979/47 ชั้น 20 อาคาร เอส เอ็ม ทาวเวอร์ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 จักขอบคุณยิ่ง

เขียน ผอ.วช.บพท.
 ๑ - เพื่อทราบ
 ๑ - เพื่อควรวินิจฉัย มอบ
 ๑ - สำเนาผู้อำนวยการฯ
 ๑ - สำเนากฎกระทรวง
 ๑ - สำเนาผู้รับ

ขอแสดงความนับถือ

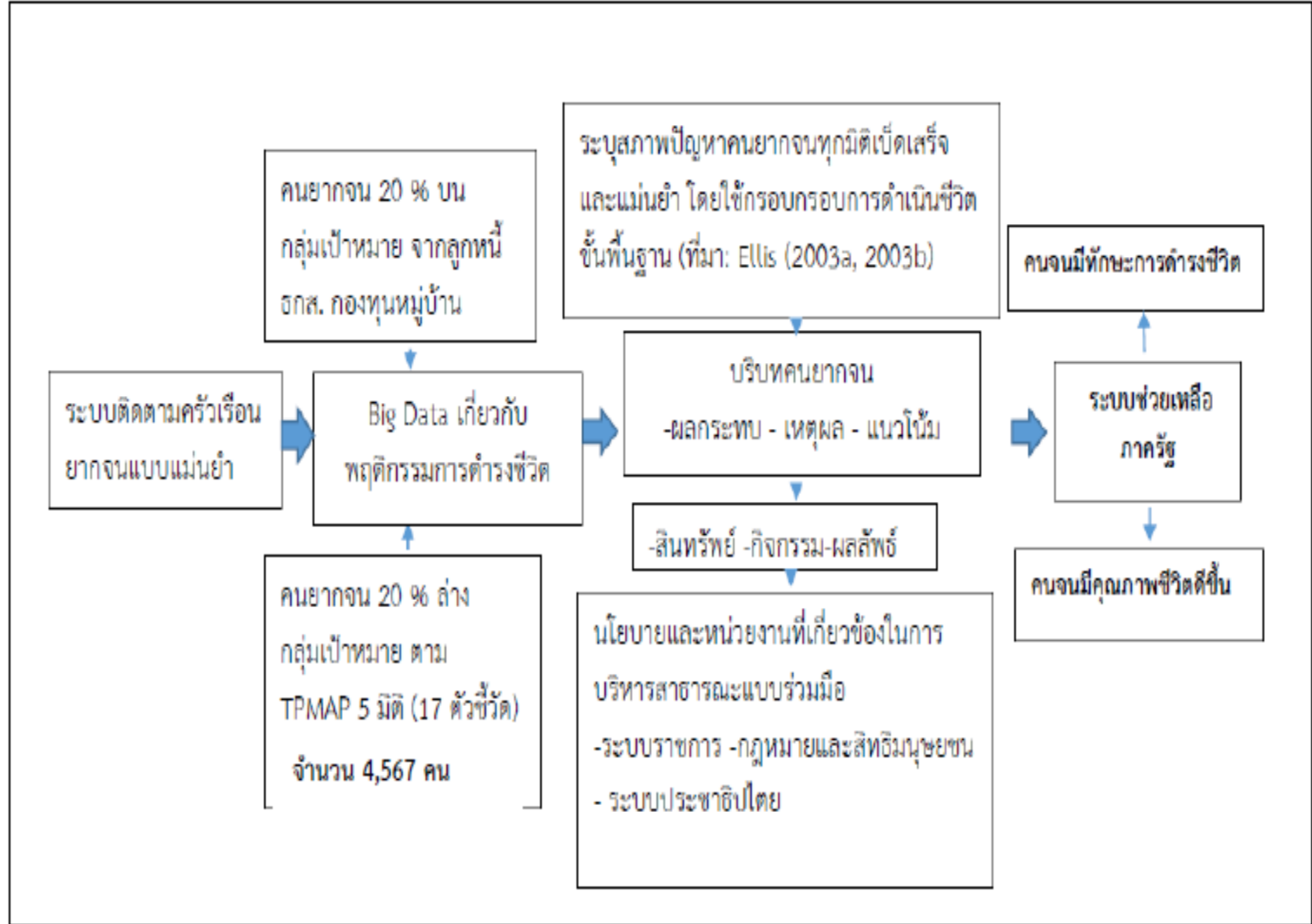
(ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา)

ผู้จัดการผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุน
ด้านการพัฒนาระดับพื้นที่

รายชื่อโครงการที่ผ่านการพิจารณาอุดหนุนการวิจัยภายใต้สังกัดของท่าน

หน่วยงาน ..... วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร .....

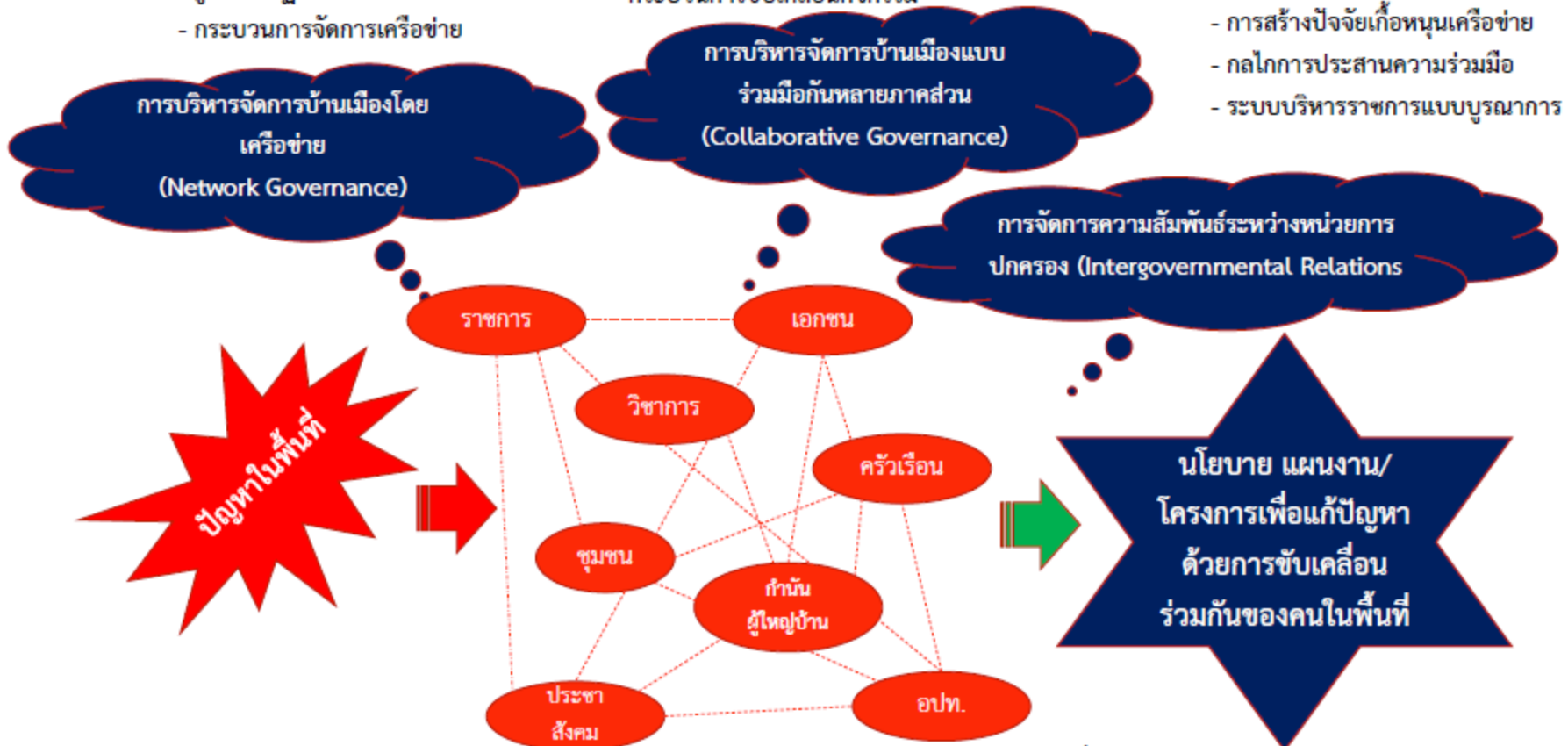
ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	แผนงานสำคัญ	โปรแกรม
การวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร	ดร.ทิวากร เหล่าเสือชา	5,998,245	แผนงานวิวัฒน์สำคัญ (Flagship) "มหาวิทยาลัยพัฒนาพื้นที่" - กรอบการวิจัย "การวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ"	โปรแกรมที่ 13 นวัตกรรมสำหรับเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนนวัตกรรม

- ตัวแสดงในเครือข่าย
- การก่อตัวของเครือข่าย
- รูปแบบปฏิสัมพันธ์
- กระบวนการจัดการเครือข่าย

- การจัดแบ่งบทบาทหน้าที่ระหว่างภาคี
- การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน
- การสร้างข้อตกลง กฎเกณฑ์ กติกา
- กระบวนการขับเคลื่อนกิจกรรม

- บทบาทของราชการส่วนกลาง/ภูมิภาค
- การสร้างปัจจัยเกื้อหนุนเครือข่าย
- กลไกการประสานความร่วมมือ
- ระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ

ที่มา : เอกสารงานวิจัยของ สกว.

แนวคิด R&D	แผนการดำเนินการวิจัย/ รายการกิจกรรมตามรายละเอียดงบประมาณ	ระยะเวลา การดำเนินการ	งบประมาณ การดำเนินรายการกิจกรรม เฉพาะค่าตอบแทน/ค่าใช้สอย
ระยะที่ 1 วิจัย R1	กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาทีมงาน เครือข่ายความร่วมมือระบบและกลไกการทำงานในพื้นที่ฯ/รายการตามรายละเอียดงบประมาณที่ 1-2 ในตารางที่ 4	พ.ค. 2563	201,800
ระยะที่ 2 พัฒนา D1	กิจกรรมที่ 2 สํารวจข้อมูล ปัญหา ศักยภาพและวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพเดิมของข้อมูลปัญหาความยากจนในพื้นที่ (กลุ่มเป้าหมาย)/รายการตามรายละเอียดงบประมาณที่ 3-5 ในตารางที่ 4	มิ.ย. 2563	1,609,200
ระยะที่ 3 วิจัย R2	กิจกรรมที่ 3 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ภาวะความยากลำบากของครัวเรือนเป้าหมาย/รายการตามรายละเอียดงบประมาณที่ 6-11ในตารางที่ 4	ก.ค. 2563- ธ.ค. 2563	936,350
ระยะที่ 4 พัฒนา D2	กิจกรรมที่ 4 การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน/รายการตามรายละเอียดงบประมาณที่ 12 -15 ในตารางที่ 4	ม.ค. 2564 -ก.พ. 2564	344,775
ระยะที่ 5 พัฒนา D3	กิจกรรมที่ 5 การรายงานผลการวิจัยและพัฒนา/รายการตามรายละเอียดงบประมาณที่ 16-21 ในตารางที่ 4	มี.ค.2564- เม.ย.2564	861,500

หมายเหตุ รายละเอียดรายการเบิกจ่ายให้ดูตารางรายละเอียดงบประมาณ ในตารางที่ 4

แบบสอบถามโครงการพัฒนาระบบสนับสนุน การทำงานเชิงพื้นที่เพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ

เป้าหมายของการสอบถาม : ประเมินสถานะ ระดับ และระบบการบริหารจัดการทุนในการ
ดำรงชีพเพื่อออกแบบการจัดการแก้ไขความยากจน/พัฒนาความเป็นอยู่ของคนจน
เป้าหมาย

องค์ประกอบของแบบสอบถาม : แบ่งเป็น 3 ส่วน

1. ข้อมูลพื้นฐานครัวเรือนและผู้รับผิดชอบข้อมูล
2. ข้อมูลพื้นฐานการดำรงชีพครัวเรือน 5 มิติ
3. ข้อมูลการประเมินสถานะความเป็นอยู่ของครัวเรือน
และประเด็นที่ต้องการสนับสนุน

ทดสอบแบบสอบถามในพื้นที่ดงหลวง

ทดสอบแบบสอบถามในพื้นที่ดงหลวง

ทดสอบแบบสอบถามในพื้นที่ดงหลวง

โครงการนำร่องเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน

ต้นน้ำ

1. คนจนจริงตามข้อมูล

- ไม่สามารถดูแลตนเอง/ครอบครัวได้และยังไม่ได้รับการช่วยเหลือ
- มีความพร้อมในการแก้ไขปัญหา/พัฒนา

2. คนจนที่ยังไม่ยังพบข้อมูลจากการสำรวจ หรือได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19

กลางน้ำ

สถาบันการศึกษา (ทีมวิจัยระดับพื้นที่)

- ทำความเข้าใจเครื่องมือกลยุทธ์การดำรงชีพ (Livelihood strategies) ใน 5 มิติ 1) ทุน/ทรัพยากรมนุษย์ 2) ทุนทางสังคม 3) ทุนทางธรรมชาติ 4) ทุนทางกายภาพ และ 5) ทุนทางการเงิน
- สำรวจ/สอบทาน (Verify) สภาพจริงของภาวะยากลำบากของครัวเรือนยากจน และเชื่อมโยงกับระบบสนับสนุนของภาครัฐ
- พัฒนาพื้นที่การแลกเปลี่ยน "Learning Platform" ระหว่างภาคีที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
- จัดทีม ออกแบบระบบ คัดเลือกพื้นที่กลุ่มและชุมชนเป้าหมาย
- วิเคราะห์บริบทของพื้นที่ทั้งในเชิงกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมืองท้องถิ่น
- จัดทำข้อเสนอต่อการแก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่ (กลไกกระบวนการ วิธีการ การติดตามและประเมินผล)
- ศึกษาวิเคราะห์ชุมชนที่มีศักยภาพ สร้าง Model ในการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่

ปลายน้ำ

นโยบายของรัฐบาล (สร้างงาน สร้างอาชีพ)

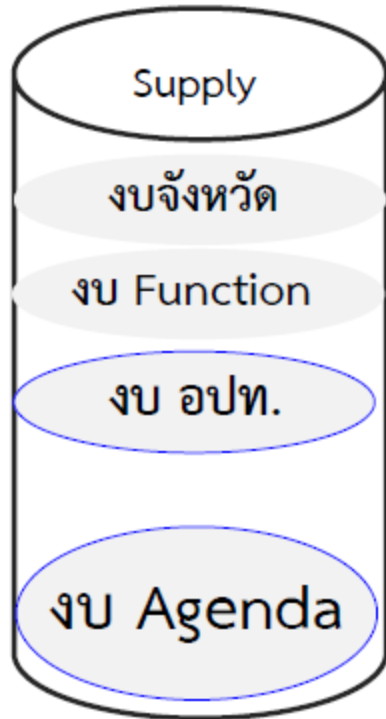
- การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมหลังโควิด-19 (Post COVID-19)
- การส่งเสริมระบบเศรษฐกิจฐานราก

มาตรการ/การสนับสนุนจากภาคเอกชน

- Model ตัวอย่าง BETAGRO, สามพราน ฯลฯ
- มาตรการส่งเสริมการลงทุนเศรษฐกิจฐานราก (BOI)

Supply side

Demand side

นโยบายรัฐ

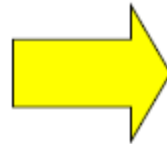
ยุทธศาสตร์จังหวัด

แผนพัฒนาจังหวัด

แผนชุมชน/แผนพัฒนาท้องถิ่น

หมู่บ้าน/ชุมชน

ระบบการบริหารจัดการแผนและงบประมาณจังหวัดที่ตอบสนองนโยบายภาครัฐ
ภาคประชาชน และนำไปสู่การพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืนได้

แหล่งงบประมาณ

พ.ร.ก กู้เงินเพื่อการเยียวยาและดูแลเศรษฐกิจ

1,000,000 ลบ.

400,000 ลบ.

แผนงานด้าน
การแพทย์
และสาธารณสุข
45,000 ลบ.

แผนงานการช่วยเหลือ
เยียวยา และชดเชยกลุ่ม
ที่ได้รับผลกระทบ
(ภาคประชาชน เกษตรกร และผู้ประกอบการ)
455,000 ลบ.

แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

- การลงทุนและกิจกรรมการพัฒนาที่สามารถพลิกฟื้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพิ่มศักยภาพและยกระดับการค้า การผลิต และการบริการในสาขาเศรษฐกิจ ครอบคลุมภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้า/การลงทุน ท่องเที่ยว และบริการ
- การฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ โดยการส่งเสริมการตลาด สำหรับผลผลิต และผลิตภัณฑ์ของธุรกิจชุมชนที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวหรือภาคบริการอื่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน การจัดหาปัจจัยการผลิตและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและชุมชน สร้างช่องทางการเข้าถึงช่องทางการตลาด รวมถึงยกระดับมาตรฐานคุณภาพและมูลค่าเพิ่มของสินค้า ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและชุมชน
- การส่งเสริมและกระตุ้นการบริโภคภาคครัวเรือนและเอกชน รวมถึงการลงทุนต่าง ๆ ของภาคเอกชน
- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ยกกระดับโครงสร้างพื้นฐานและสนับสนุนกระบวนการผลิต

ที่มา : พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙
http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/A/030/T_0001.PDF

โรงเรียน

- โครงการทำเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน
- ปลูกฝังวิถีชีวิตให้กับเยาวชน

ภาครัฐ

- ตอบสนองนโยบายของภาครัฐในการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เกษตรกร

- มีรายได้ที่มั่นคง
- ต้นทุนการผลิตต่ำลง
- สุขภาพดี
- สิ่งแวดล้อมสมดุล
- เกิดกลุ่มธุรกิจเกษตรอินทรีย์

การค้าที่เป็นธรรม

ประชารัฐ
PEOPLE PUBLIC PRIVATE PARTNERSHIP (PPPP)

สามพาราน โมเดล

WIN - WIN - WIN

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ผู้บริโภค

- สุขภาพที่ดีขึ้น
- ราคาที่เป็นธรรม
- ผู้บริโภคตื่นรู้และรับผิดชอบต่อสังคม

มหาวิทยาลัย

- องค์ความรู้
- ฐานการวิจัยและฝึกงาน

ภาคเอกชน

- CSR / CSV
- มีส่วนร่วมกับชุมชน
- พนักงานมีสุขภาพที่ดี
- โอกาสทางธุรกิจ

สื่อมวลชน

- สื่อที่เข้าใจและรับผิดชอบ

ประเด็นการหารือท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

1. หารือแนวทางการดำเนินงานโครงการ /แนวทางการร่วมมือ

1.1 ฐานข้อมูลคนจน (พช./สถิติจังหวัด)

1.2 การประสานหน่วยงาน (คณะทำงาน ภาครัฐ,ภาคเอกชน,ภาคชุมชน, ภาคการศึกษา และผู้นำชุมชนในการทำงาน

1.3 พื้นที่การพิจารณาพื้นที่/กลุ่มเป้าหมายเพื่อทดสอบโครงการนำร่อง

2.หารือแนวคิดการพัฒนาโครงการนำร่องเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน

Pilot Project

รายงานขั้นต้น (Inception Report)

โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและ
แม่นยำในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

โดย

ทีมวิจัยจังหวัดมุกดาหาร

คำดัชนี ★
5 มิติ ▾

ข้อมูลประจำปี
2562 ▾

จังหวัด
มุกดาหาร ▾

อำเภอ
ทุกอำเภอ ▾

ดาวน์โหลดข้อมูลชุดนี้

เรียงตามตัวอักษร

เรียงตามสัดส่วนคนจน

เรียงตามจำนวนคนจน

ภาพรวมคนจนในปี 2562 มุกดาหาร

คนจน 4,567 คน

จากประชากรสำรวจ 245,850 คน

ดาวสูง
สัดส่วนคนจนน้อย

ดาวต่ำ
สัดส่วนคนจนมาก

ตารางที่ 1 คนจนเป้าหมายจังหวัดมุกดาหาร แยกตาม 7 อำเภอ จำนวน 4,567 คน มีดังนี้

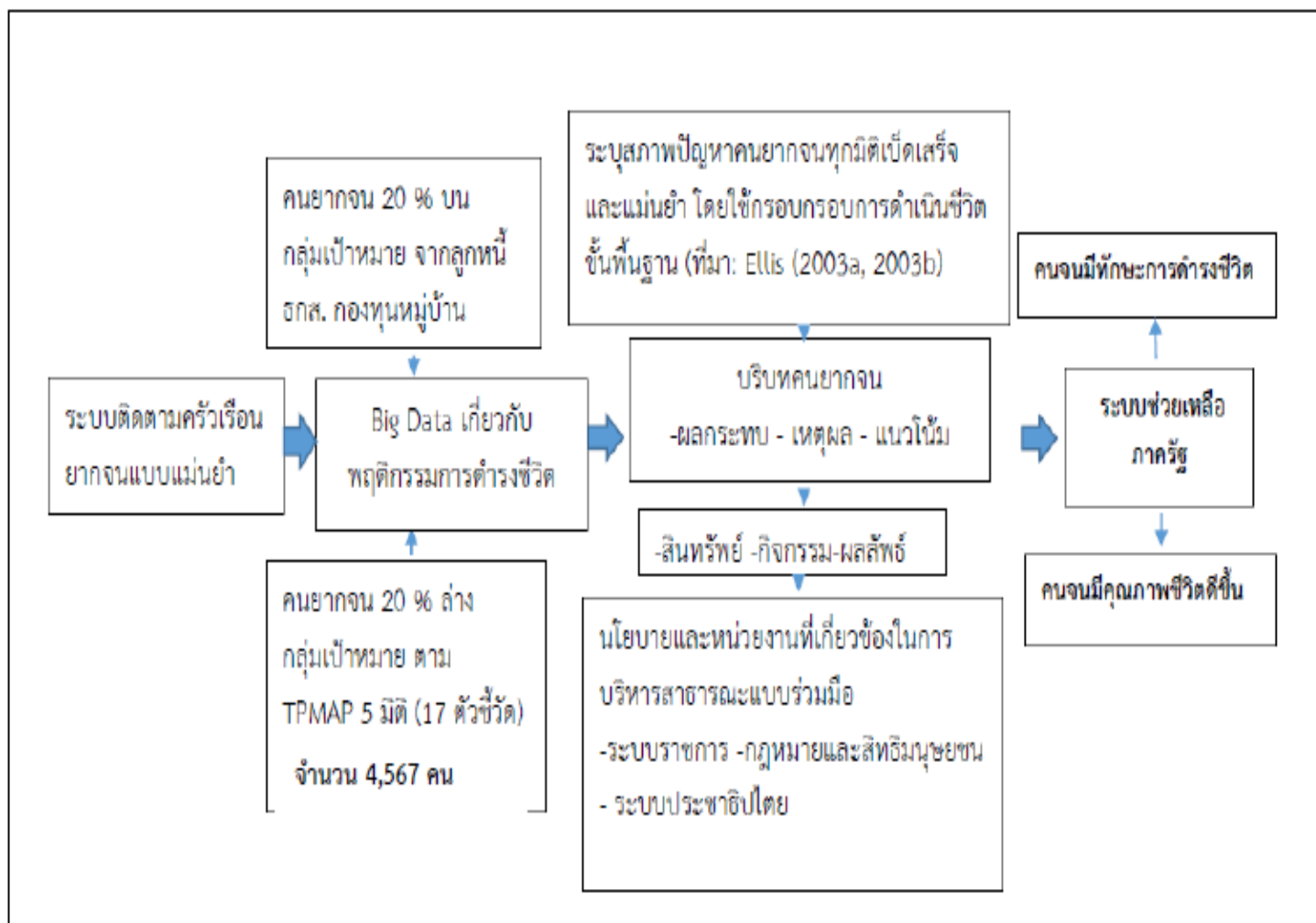
ลำดับ	อำเภอ	จำนวนคนจนตาม TPMAP (คน)
1.	เมืองมุกดาหาร	217
2.	คำชะอี	533
3.	ดงหลวง	3,292
4.	ดอนตาล	485
5.	หนองสูง	2
6.	นิคมคำสร้อย	29
7.	หว้านใหญ่	9

หมายเหตุ : คนจน 1 คน สามารถยากจนได้มากกว่า 1 ตำบล

ที่มา: <https://www.tpmmap.in.th/2562/4901>

4. กรอบการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

7. แผนการดำเนินงานวิจัย

ตารางที่ 3 แผนการดำเนินงานวิจัย

แนวคิด R&D	แผนการดำเนินการวิจัย/ รายการกิจกรรมตามรายละเอียดงบประมาณ	ระยะเวลา การดำเนินการ	งบประมาณ การดำเนินรายการกิจกรรม เฉพาะค่าตอบแทน/ค่าใช้สอย
ระยะที่ 1 วิจัย R1	กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาทีมงาน เครือข่ายความร่วมมือระบบและกลไกการทำงานในพื้นที่ฯ/รายการตามรายละเอียดงบประมาณที่ 1-2 ในตารางที่ 4	พ.ค. 2563	201,800
ระยะที่ 2 พัฒนา D1	กิจกรรมที่ 2 สืบค้นข้อมูล ปัญหา ศักยภาพและวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพเดิมของข้อมูลปัญหาความยากจนในพื้นที่ (กลุ่มเป้าหมาย)/รายการตามรายละเอียดงบประมาณที่ 3-5 ในตารางที่ 4	มิ.ย. 2563	1,609,200
ระยะที่ 3 วิจัย R2	กิจกรรมที่ 3 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ภาวะความยากลำบากของครัวเรือนเป้าหมาย/รายการตามรายละเอียดงบประมาณที่ 6-11ในตารางที่ 4	ก.ค. 2563- ธ.ค. 2563	936,350
ระยะที่ 4 พัฒนา D2	กิจกรรมที่ 4 การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน/รายการตามรายละเอียดงบประมาณที่ 12 -15 ในตารางที่ 4	ม.ค. 2564 -ก.พ. 2564	344,775
ระยะที่ 5 พัฒนา D3	กิจกรรมที่ 5 การรายงานผลการวิจัยและพัฒนา/รายการตามรายละเอียดงบประมาณที่ 16-21 ในตารางที่ 4	มี.ค.2564- เม.ย.2564	861,500

หมายเหตุ รายละเอียดรายการเบิกจ่ายให้ดูตารางรายละเอียดงบประมาณ ในตารางที่ 4

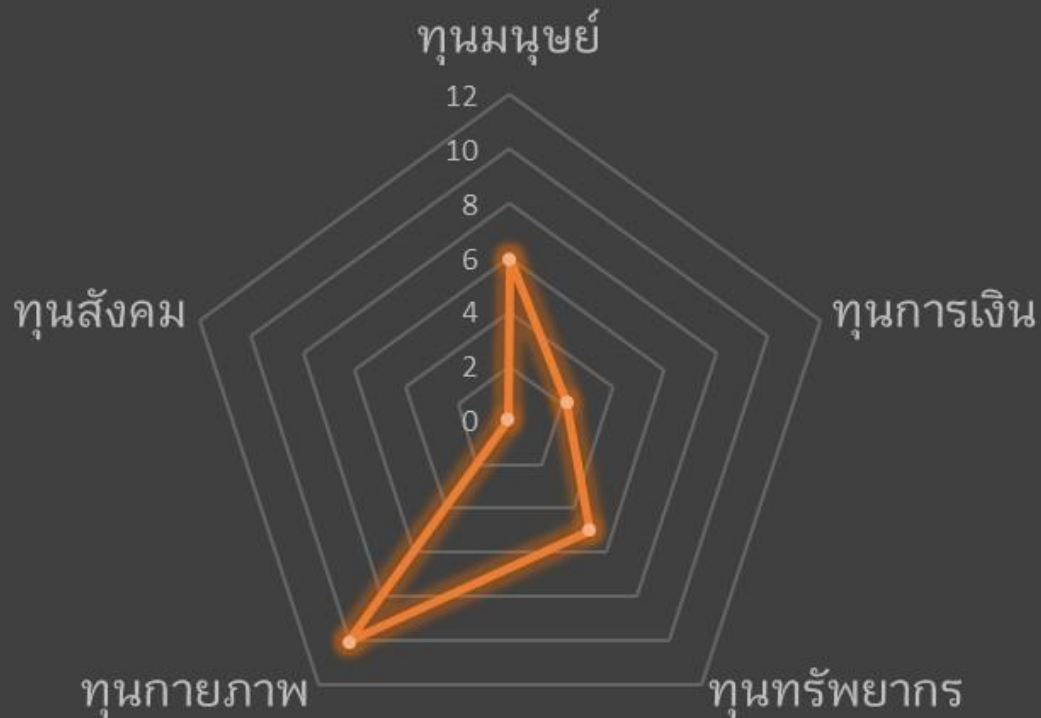
พบผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

5 มิถุนายน 2563

1.บริบทสถานการณ์ความยากจนในพื้นที่

ทุน 5 มิติ อำเภอคลองหลวง จังหวัดมุกดาหาร

1. บริบทสถานการณ์ความยากจนในพื้นที่

ทุน/มิติ	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4
ทุนมนุษย์	อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ (นับรวมทารก)	อ่านออก/เขียนได้ แต่ไม่จบการศึกษา ไม่จบการศึกษาภาค	จบการศึกษาภาคบังคับ	จบการศึกษาสูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ
	ไม่ได้ประกอบอาชีพ/ว่างงาน	ประกอบอาชีพการใช้แรงงาน และไม่เคยได้รับการฝึกทักษะฝีมือ	ประกอบอาชีพที่ใช้แรงงาน ใช้ทักษะ หรือเคยได้รับการฝึกทักษะ	มีทางเลือกในการประกอบอาชีพที่หลากหลาย (นับอาชีพ A15 และ
	มีปัญหาสุขภาพ หรือความพิการจนไม่สามารถประกอบอาชีพใด ๆ	มีปัญหาสุขภาพ หรือความพิการที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพบาง	มีปัญหาสุขภาพ แต่ไม่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ	สุขภาพและร่างกายปกติ
ทุนกายภาพ	ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตัวเอง สภาพทรุดโทรม	เช่าบ้านสภาพมั่นคงแข็งแรงปานกลาง/ปลูกบ้านในที่ดินผู้อื่นแต่	เช่าบ้านสภาพมั่นคงแข็งแรง/ปลูกบ้านในที่ดินผู้อื่นสภาพมั่นคง	มีบ้านและที่ดินเป็นของตัวเองและสภาพมั่นคงแข็งแรง
	ไม่มีไฟฟ้า/ไม่มีระบบประปา น้ำจากแหล่งน้ำต่างๆ ก็ไม่เพียงพอ	ไม่มีไฟฟ้า น้ำจากแหล่งน้ำต่างๆ เพียงพอ/มีไฟฟ้า ไม่มีระบบประปา	ไม่มีไฟฟ้าแต่มีระบบน้ำประปา/มีไฟฟ้า ไม่มีระบบน้ำประปา แต่มีน้ำ	มีไฟฟ้า มีระบบน้ำประปา
	ไม่มีอุปกรณ์สารสนเทศ ไม่มีอินเทอร์เน็ต/มีอุปกรณ์สารสนเทศ	มีอุปกรณ์สารสนเทศ มีอินเทอร์เน็ต/ไม่ใช้ในการขอรับ	มีอุปกรณ์สารสนเทศ มีอินเทอร์เน็ต และใช้ในการขอรับสวัสดิการ	มีอุปกรณ์สารสนเทศ มีอินเทอร์เน็ต ใช้ในการขอรับสวัสดิการภาครัฐ
ทุนการเงิน	ไม่มีเงินทุน ไม่มีทรัพย์สิน และมีหนี้ในระบบ (เงินสด/เงินออม/)	ไม่มีเงินทุน มีทรัพย์สิน เป็นหนี้ในระบบ/นอกระบบ	มีเงินทุน มีทรัพย์สิน เป็นหนี้ในระบบ/นอกระบบ	มีเงินทุน มีทรัพย์สิน ไม่เป็นหนี้
	ไม่มีรายได้ใดๆ (อาชีพ/รายได้)	มีรายได้แต่ไม่สม่ำเสมอ (ไม่สม่ำเสมอกับรายได้จากหาได้บ้าง	มีรายได้จากอาชีพที่ชัดเจนและมีรายได้สม่ำเสมอ (การถามทั้ง	มีอาชีพหรือแหล่งรายสม่ำเสมอจาก 2 ทางขึ้นไป (ถามทั้งครัวเรือนจะ
	ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ และไม่มีเงินออม (แหล่งทุน)	เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์	เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ มีเงินออม	เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ มีเงินออม และการกู้ยืมเพื่อการลงทุน
ทุนธรรมชาติ	ไม่มีพื้นที่ทำกินทางการเกษตร (นับรวมไม่ได้ทำการเกษตร)	มีที่ดินทำกินทางการเกษตรที่ได้ประกอบการผ่อนปรนให้ใช้พื้นที่	มีที่ดินทำกินทางการเกษตรแต่ไม่เพียงพอ	มีที่ดินทำกินทางการเกษตรเพียงพอ
	มีแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตรไม่เพียงพอ	มีแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตรแต่มีปัญหาพื้นที่ทำกิน	มีแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตรเพียงพอ แต่ไม่มีคุณภาพบางฤดูกาล	มีแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตรเพียงพอ และมีคุณภาพทุกฤดูกาล
	ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งอาหารและไม่สามารถใช้ประโยชน์จาก	เข้าถึงแหล่งอาหารและสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ	เข้าถึงแหล่งอาหารและสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ	เข้าถึงแหล่งอาหารและสามารถใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติ
	ที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยและได้รับผลกระทบ	ที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยและการช่วยเหลือ	ที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย แต่ชุมชนมีระบบ	ที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย ได้รับผลกระทบน้อย
ทุนทางสังคม	ไม่มีการกำหนดกฎระเบียบ หรือกติกาในการอยู่ร่วมกัน	เริ่มมีแนวทางหรือกฎระเบียบชุมชนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของ	แนวทางหรือกฎระเบียบการอยู่ร่วมกันที่เข้มแข็งกับบริบทชุมชน	มีแนวทางหรือกฎระเบียบการอยู่ร่วมกันที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน
	มีประสบการณ์ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาชุมชนที่ได้รับการ	มีองค์ความรู้ ผู้รู้ท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนา หรือแก้ไข	มีองค์ความรู้ ผู้รู้ท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ที่สามารถขยายผลให้กับ	มีองค์ความรู้และผู้รู้ท้องถิ่น ที่สามารถประสานกับองค์ความรู้
	การบริหารจัดการชุมชน องค์กรกลุ่ม หรือสถาบันในชุมชนชั้นอยู่กับ	สมาชิกกลุ่ม องค์กร หรือสถาบันในชุมชนมีบทบาทเสนอข้อคิดเห็น	สมาชิกกลุ่ม องค์กร หรือสถาบันในชุมชนได้รับการยอมรับ และมีส่วน	สมาชิกมีความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชน องค์กร กลุ่มหรือสถาบัน
	ไม่มีการช่วยเหลือกันหรือบรรเทาความเดือดร้อนต่าง ๆ ภายใน	ชุมชนมีการช่วยเหลือกันตามประเพณีไม่มีการบังคับ	ชุมชนมีการกำหนดกติกาในการช่วยเหลือกันเมื่อประสบความ	ชุมชนมีการตั้งกลุ่มหรือกลไกเพื่อดำเนินการช่วยเหลือกันเมื่อประสบ

กระบวนการขับเคลื่อนโครงการ

ลงพื้นที่ประชุมทีมวิจัยในพื้นที่ โดยใช้ ภาคิ อสม.และ สสส. และ นักศึกษา ในพื้นที่

การใช้เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล

การใช้เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล

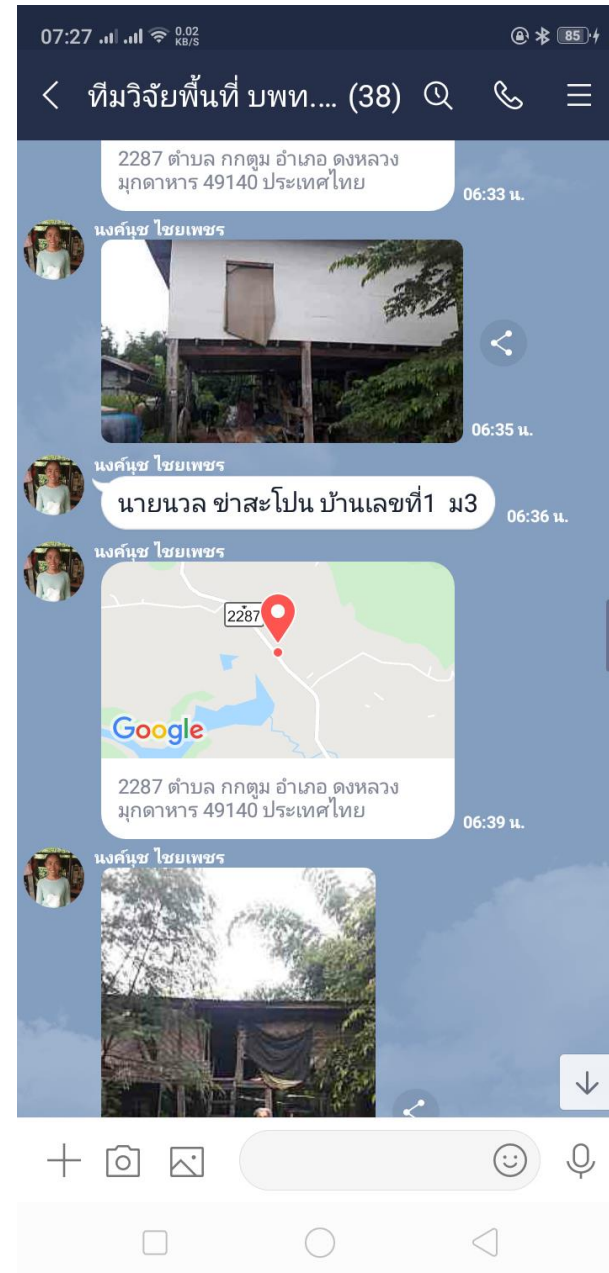
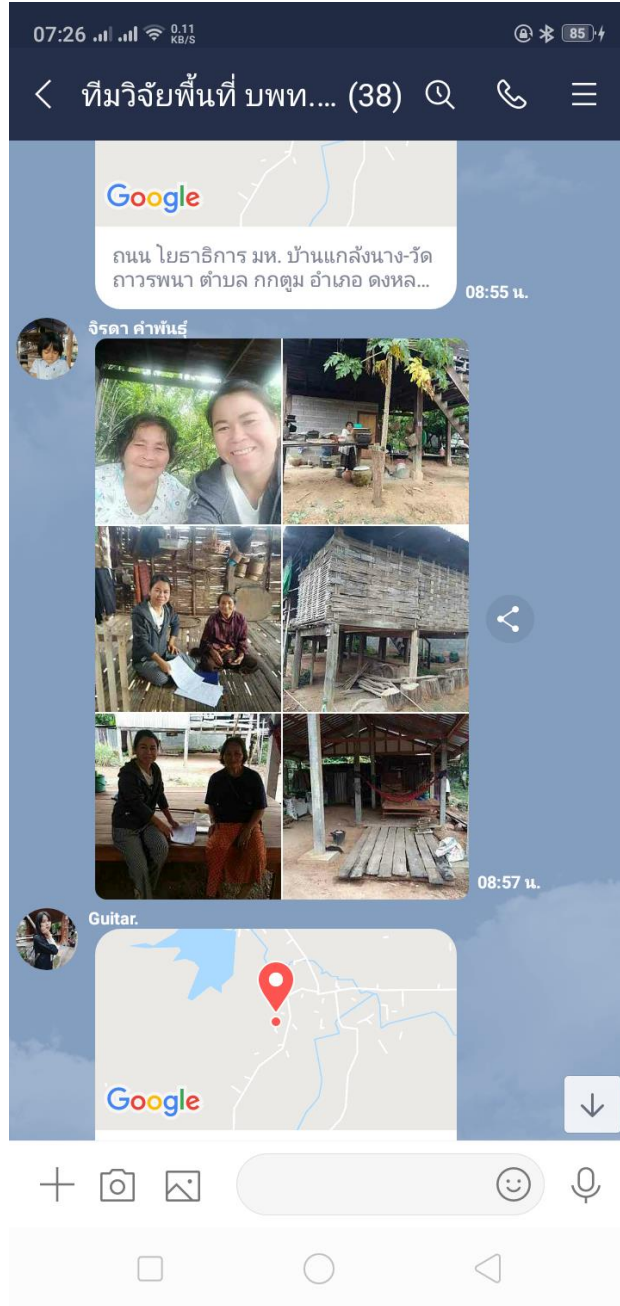
การใช้เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล

การใช้เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล

3. ผลการสอบทานข้อมูลคนจนในพื้นที่

การใช้เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.แผนงานระยะต่อไป

- 1.ประชุมทีมวิจัยในพื้นที่จำนวน 6 ตำบลในพื้นที่อำเภอคงหลวง และเก็บแบบสอบถามอีก 3292 คน
2. ประชุมทีมวิจัยในพื้นที่อีก 6 อำเภอ